

KJV 2011-2012 (GROEP 5)

Soldaten huilen niet / Rindert Kromhout (door Els Debuyck)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Rindert Kromhout (Rotterdam, 9 augustus 1958) heeft twee oudere zussen en een jongere broer. Omdat het niet goed met hem gaat in het gezin van zijn ouders woont Rindert begin jaren '70 in kindertehuizen om in 1974 terug bij zijn ouders te gaan wonen. Daar schrijft hij zijn eerste kinderverhalen, maar die werden nooit goed genoeg bevonden om uit te geven. Hij werkt in een dierenwinkel en een boekhandel, maar 's avonds gaat hij naar school. Ondertussen blijft hij schrijven. Rindert wordt kleuterleider, maar gaat niet in het onderwijs werken. Hij start met zijn eigen poppentheater.

In 1978 wordt zijn eerste verhaal gepubliceerd. Zo trots zal hij later nooit meer zijn. In 1982 wordt schrijven zijn beroep. Een grote droom komt uit.

Tot op vandaag schreef Rindert Kromhout al 122 boeken. De prijzen en nominaties kan je niet meer op twee handen tellen.

 www.rindertkromhout.nl

Kort samengevat

Dit is het verhaal van Quentins kinderjaren. Het speelt zich af van 1925 tot 1937, wanneer hij met zijn ouders en zijn broer Julian op het Engelse platteland woont. Ze krijgen voortdurend schilders en schrijvers over de vloer, hun tante Virginia bijvoorbeeld (de beroemde schrijfster Virginia Woolf), die graag discussiëren en er ruimdenkende opvattingen op na houden. Quentin gaat zelf ook schrijven. Julian daarentegen geraakt meer en meer geïnteresseerd in politiek. En dat heeft verre gaande gevolgen.

Vooropdracht

Vraag de juryleden om zinnen en fragmenten die ze mooi vinden in het boek te noteren en mee te brengen.

Situëren van het verhaal

Zuid-Engeland, 1925 tot 1937, kunstenaarsmilieu

Verschillende verhaallijnen

Rindert Kromhout brengt een stukje uit de geschiedenis van de Bloomsbury Group tot leven. In hun buitenhuizen op het Engelse platteland, krijg je een kijk op de eigenzinnige levenswijze van Vanessa Bell (Charleston Farmhouse), Virginia Woolf (Monk's House), hun familie en vrienden. Kromhout brengt veel historische figuren tot leven, maar het blijft een verhaal. Dit is geen biografie.

- Slaagt de auteur erin om de sfeer over te brengen uit een tijd en een milieu die de lezer niet kent?
- Wie vond de manier waarop Quentin en zijn familie leven interessant?
- Kunnen de juryleden zich voorstellen hoe vernieuwend de Bloomsbury Group in die tijd moet geweest zijn?
- Kunnen de juryleden navertellen wie waar woont en hoe het zit met familiebanden, vriendschapsbanden...?

De broers Julian en Quentin Bell hebben een sterke band, maar zijn totaal anders. Quentin schrijft het verhaal vanuit zijn beleving, waardoor zijn relatie met Julian uitgebreid geschetst wordt.

- Kunnen de juryleden Julian beschrijven? Wat typeert hem? Hoe evolueert hij? Zou hij hun vriend kunnen zijn? Zouden ze hem als broer willen?
- Kunnen de juryleden Quentin beschrijven? Wat typeert hem? Hoe evolueert hij? Zou hij hun vriend kunnen zijn? Zouden ze hem als broer willen?
- Kunnen ze iets vertellen over de evolutie die Quentin en Julian doormaken in die 12 jaar? Groeien ze van elkaar weg, blijft er – ondanks de verschillen – een band bestaan? Vertel...
- Welke elementen spreken de juryleden persoonlijk aan? De gesprekken over politiek? De gesprekken tussen tante Virginia en Quentin over schrijven?
- Vinden ze al de verschillende lagen en verhaallijnen een meerwaarde voor het boek? Werkt dit voor jou als geheel? Is alles voldoende uitgewerkt? Lazen ze sommige stukken liever dan andere?

Stijl

Interessant is dat het verhaal begint in 1937, daarna neemt de auteur je mee naar de twaalf voorafgaande jaren om op p. 230 terug in te pikken op het boomhutgesprek uit het eerste hoofdstuk en verder te vertellen. Dit noemt men een raamvertelling of kadervertelling. Kennen de lezers nog andere boeken met een raamvertelling?

- Werkt het verhaal in deze stijl?
- Wat vinden de juryleden van het taalgebruik? Waren er mooie zinnen, fragmenten waarover iemand iets wil vertellen?

Hieronder vind je zinnen, fragmenten die mij aanspraken. Je kan de citaten op hangen en de juryleden laten kiezen over welke zin ze iets willen vertellen of vragen.

- *(Kaft) "Als jij eerder doodgaat," zei ik, "zal ik een boek over je schrijven."*

“Als jij eerder doodgaat”, zei Julian, “heb ik geen broer meer.”

- (p. 13) *Die tuin zag eruit als een hoofd vol haar dat al heel lang niet gekamd is.*
- (p.13) *Je mag best afdwalen als je een verhaal schrijft, heeft tante Virginia me geleerd, als je maar goed in de gaten houdt hoe je terug moet gaan naar wat je eigenlijk aan het vertellen was. En dat uitstapje moet natuurlijk wel van belang zijn voor wat je de lezer wilt duidelijk maken, anders kun je het net zo goed weglaten.*
- (p.26) (komt 3 keer in het boek voor, onder andere n.a.v . het verhaal van de ‘Duitse’ bakker die eigenlijk geen Duitser was, maar een Zwitser) *“Loop niet zomaar achter schreeuwers aan,” zei mijn vader. “Neem nooit klakkeloos aan wat iemand zegt. Blijf altijd zelf nadenken. Daarom vertel ik jullie dit.”*
- (p. 28) (anno 1926, Vanessa Bell) *“Er komt hier geen telefoon in huis,” zei mijn moeder. “Ik weiger te praten met mensen die ik niet kan zien. Ik schrijf liever brieven.”*
- (p. 44) (over Pigling de Tweede, over wel vlees lusten, maar er niet tegen kunnen dat een beest daarvoor geslacht moet worden) *Sommige levenslessen zijn hard en direct.*
- (p. 72) (Angelica en Virginia spelen heksje) *Ik ging op een bankje zitten en had ook wel willen meedoen, maar voelde me daar toch te oud voor. Julian zou me uitlachen als hij hoorde dat ik heksje had gespeeld. Wat was het lastig om tegelijk klein broertje en grote broer te zijn!*
- (p. 77) *Julian was gevatter dan ik. Mijn spitse opmerkingen komen ook nu nog steeds pas als ik ruim de tijd krijg om ze te verzinnen en op te schrijven en eindeloos te verbeteren.*
- (p. 116) (Virginia aan Quentin) *Laat die krant aan iedereen in huis lezen en vraag wat ze ervan vinden. Luister goed naar wat ze dan zeggen. Als ze iets anders hebben gelezen dan wat jij had bedoeld te schrijven, is je verhaal niet goed. Doe het dan opnieuw en opnieuw, net zolang tot je de lezer daar hebt waar je hem wilt hebben. Zo leer je schrijven. En léés. Lees alles wat je te pakken kunt krijgen. Een schrijver moet lezen en andere schrijvers bestuderen.*
- (p. 129) (Quentin over Mr. Crockett) *Met hem over literatuur praten was anders dan met tante Virginia. Als zij een boek slecht vond wilde ze er geen goed woord van horen. Tegenargumenten wuifde ze weg als fruitvliegjes op een overrijpe perzik. Maar toen ik bij Mr. Crockett een boek verdedigde dat hij had afgekeurd, keek hij me peinzend aan en zei na een lange stilte: ‘Hm. Vind je dat echt? Misschien moet ik Reis naar het middelpunt der Aarde dan toch nog eens opnieuw lezen. Het is interessant wat je zegt, mijn jongen, heel interessant.’ Hij gaf me het gevoel een gelijkwaardige te zijn in plaats van een schoolknaap in uniform die de baard in de keel begon te krijgen en die net had ontdekt dat ’s avonds in bed met jezelf spelen een héél prettig gevoel gaf.*
- (p. 163) *Ik begon steeds meer te begrijpen van de macht van een schrijver over zijn zelfbedachte wereld.*
- (p. 169) *‘Ik ben geen prater,’ zei ik. ‘Ik ben een luisteraar. Schrijvers zijn luisteraars. Ze maken verhalen van wat ze te horen krijgen.’*
- (p. 177) *Sue was zijn nieuwste verovering. Volgens Julian was ze dom, ‘maar nogal lekker om mee naar bed te gaan’. Het was maar goed dat Julian geen schrijver wilde worden. Zijn formuleringen waren niet bepaald poëtisch te noemen.*
- (p. 185) *Wat vonden ze nu? Was ik een schrijver, of iemand van nog geen zestien die een mooi verhaal had geschreven? Een kind dus, dat je nog niet serieus hoefde te nemen?*

- (p. 219) *'Als het leven kort is moet je juist wel haast hebben,' zei ik. 'Welnee! Iedere minuut moet zo lang mogelijk duren.'*
- (p. 223) *'Als er één iemand is die boos mag zijn, ben ik het. En ik ben het niet, dus zouden jullie willen ophouden met dat geruzie? Ik word er verdrietig van.'*
- (p. 228-229) (Julian wil een verhaal schrijven over domme leiders) *Maar Mussolini is sluw. Boeken die hem niet bevallen zwijgt hij dood, alsof ze er niet toe doen, en de fascistische boeken beveelt hij van harte aan... Zo vergiftigt hij de geest van de Italianen.*

...

Quentin, als je Julian een plezier wilt doen met een verhaal, schrijf dan niet over een domme leider en een dom volk. Schrijf over een sluwe leider, die zijn volk laat lezen en horen wat hij wil dat ze horen en lezen, maand in, maand uit, en op die manier de mensen langzaam maar zeker in zijn macht krijgt. Dat is veel interessanter dan schrijven over geweld en onderdrukking.

...

Ze fronste en stak weer een sigaret op. 'En schrijf dan niet dat die leider sluw is, maar laat de lezer dat voelen.'

- (p. 231) *Picasso heeft gelijk: als de kleuren verdwijnen is alles verloren.*
- (p. 235) *'Soldaten huilen niet,' zei ik.*
'Mooie titel voor een boek,' zei Julian.
'Het slaat nergens op,' zei ik.
'Oorlog ook niet.'

Personages

- **Virginia** (schrijfster) & **Leonard Woolf** (uitgever) in Monk's House (met hun aapje)
- **Vanessa** (zus Virginia, schilder) & **Clive Bell** (kunstcriticus) in Charleston Farmhouse, waarvan Clive het meest bij zijn vriendinnen in Londen woont en waar de homoseksuele schilder **Duncan Grant** (minnaar Vanessa) met zijn vriend(en) bij Vanessa inwoont.
- Vanessa's kinderen **Julian**, **Quentin** en **Angelica**
- **Grace** de huishoudster
- **Lytton Strachey** zoekt rust op Charleston om een boek te schrijven.
- **E.M. Forster** en **T.S. Eliot** (schrijvers), **Dora Carrington** (schilderes), **Roger Fry** (kunstcriticus) en de econoom **Maynard Keynes** zijn regelmatige bezoekers van Charleston Farmhouse.

Welk personage spreekt de juryleden het meest aan? Zijn er personages die ze nog beter zou willen leren kennen?

Recensies die je kan lezen of bespreken

- *Lezen*, 2 – 2010
- *De Leeswelp*, 5 – 2010
- www.verteleens.be

Je kan eventueel een kopie van de recensies meegeven aan de jongeren.

Meer weten?

In het nawoord geeft de auteur meer uitleg over de Bloomsbury Group en vind je een heleboel extra leesvoer. Ook via Google zijn heel wat links te vinden. Onder meer over een bezoek aan beide buitenhuizen, over Berwick Church...

🔗 www.charleston.org.uk

🔗 www.nationaltrust.org.uk/main/w-monkshouse

Cover en lay-out

- Wat vinden de juryleden van de cover?
- Vinden ze de lay-out geslaagd?
- Laat de juryleden kennismaken met 'Guernica' van Picasso (1937)
- Je kan met de juryleden schilderijen of beschilderde voorwerpen bekijken van Vanessa Bell en Duncan Grant. Er bestaan heel wat boeken over. Ook op bovenstaande websites vind je veel illustraties. Kan je aan behangpapier in hun stijl geraken?

Misschien willen de lezers zelf aan de slag om dingen à la Vanessa Bell en Duncan Grant te beschilderen?

Lezers die het boek aan anderen willen aanraden kunnen misschien een collage maken met schilderijen, fragmenten uit het boek om uit te hangen in de bib en op die manier het boek te promoten.

Opdracht

Ga in de bib op zoek naar andere boeken van Rindert Kromhout. Laat de juryleden bij alle leeftijden kijken en zoeken. Klok af hoe lang het duurt voor ze 30 boeken gevonden hebben. (Rindert Kromhout schreef 122 boeken voor verschillende leeftijden.) Verzamel de boeken en bespreek ze. Hoe komt het dat je zo snel zoveel boeken vond? Zijn er boeken bij die je al gelezen hebt, die jou aanspreken?

Wist je dat

- ... Virginia Woolf zich in 1941 verdrong in de rivier. Kromhout heeft deze tragedie niet beschreven. (zie ook *Lezen*, 2 – 2010) Het verhaal eindigt in 1937.
- ... je nog veel meer over Rindert Kromhout te weten komt op www.rindertkromhout.nl
- ... er veel tijdschriften over (jeugd)literatuur bestaan? (*De Leeswelp*, *Lezen*, *Leesgoed*...) De meeste tijdschriften kan je vinden in de bib.
- ... er ook veel websites over literatuur bestaan? Leer de juryleden de website kennen van Stichting Lezen, Villa Kakelbont, Vertel eens... Laat hen vertellen waar zij hun informatie over boeken halen. Houd tips van de lezers bij. Maak er een samenvatting van om mee te geven aan iedereen op het einde van het leesjaar.

Meer lezen

Ik denk dat de lezers die van dit boek houden, ook zullen genieten van *Schijnbewegingen*, *Tegenspel en Spiegeljongen* van Floortje Zwigman.

Tot slot: www.kjv.be

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

www.kjv.be → Welke boeken moet ik lezen → groep 5

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

www.kjv.be → Prikbord → groep 5